

FOGLALAT: Magyarország's Erdély (kinevezések 's előléptetések; budapesti napló: Tulajdon; Pest városa gyászúsziel. Hermine főhűgőért; a' hazai juhtenyésztőkhez: Bars megye közgyűlése: a' kibékülés lelke jótévedőleg hat a' tanácskozásokra; rögtön-bíráskodási hatalom; tisztválasztási előkészületek; megyei körlevelek 's pápai breve iránti határozatok 's a' t. Verőczemegye: az új főispán székfoglalása febr. 21kén Eszéken; Torontalmegye: az éhségtől sanyart népiránti üdvös intézkedések, Hajdukerület szerkezete, 's f. hó 21kén tartandó tisztválasztásra készülétei, az országutak széleinek élő fával beültetésük iránti rendelet; Röhoney János †; Pulszky Károlyért gyászúsztelgés Eperjesen, 's Benevics Pál szép telen elhagyai Középkamerika (Összeütközés az angol hajó-állomással; Moldva (az érsek hivataláról lemond és Slatinába vonul; Ghika uralk. hg fővárosát kény-alkotvány) Anglia (a' rabszolgakereskedés elnyomtatása iránti szerződés helybenhagyatása; gabonatorvény ügye Villier beszéde vázlatával; azon-

Magyarország.

Ö es. 's ap. kir. föls. m. évi octob. 9kei legfelsőbb határozatánál fogva Moga Jánost Ferencz Károly 52. sz. gyalog ezred ezredesét magyarországi nemességre díjmentesen emelni; továbbá gr. Pálffy Konstantint es. kir. kamarássá; b. Gerliczy Fülöp nyugalmaztatása által megürült erdélyi kincstári tanácsnok-hivatalra Debreczeni Márton bányásztanácsnokot; 's végre m. évi nov. Siki legfőbb határozata következtében gr. Forgách Antal kir. m. udv. kancelláriai tiszteletbeli fogalmazót a' fiúmei kormányzék tiszteletbeli ülnökévé kinevezni kegy. méltóztatott.

A' nm. kir. udv. kam. a' mármarosai kam. igazgatóságánál megürült tollnoki hivatalra Grosz Imre ugyanottani iktatót, a' szigeti kir. tisztartói hivatalának megürült tisztirnokására Gálsándor ugyanottai napdíjnokot, a' bocskói kir. sószállítási tisztirnokására pedig Györffy Imre mármarosai fizetéses iktató-gyakornokot alkalmazá Gáger Károly pesti harminczados egész évpénze meghagyása mellett nyugalmaztatott.

Budapesti napló. (Tulajdon.) Tulajdon az, miről egészen s z a b a d o n r e n d e l k e z h e t u i; a' nélkül nevezetesen, hogy valaki törvényszerűleg bele szólhatna. Rég megismert igazság, hogy egyesek 's testület jölte nem viágozhatik fel tulajdon nélkül, minek természetes következése, hogy tulajdonra kell törekednünk. Hazánk szép darab föld, 's a' mellett, hogy sok naplopónak ad kenyeret, a' természet majd minden áldásával dicsekszik; 's ki a' téjjel 's mézzel folyó Kanahánról csak az „extra Hungariam non est vita“ aranymondást hallotta, még azt is elhinné, hogy a' sült galambitt csak amugy seregestül repked 's éhező szájra sem talál, pedig boldog isten! csak egy pár esővel kevesebb a' „Hitel“ szerint, nagy igazán nyakunkon az országos éhség. De nehogy fölvelt tárgyamtól nagyon messze essem, nem beszélek itt részletesen a' hiányokról, 's mellőzöm az akadályokat, mik a' jólét útjában hátráltatnak: csak azon egyet említem meg, miszerint igen soknak, 's talán mindennek oka az, hogy t u l a j d o n n a n k n i n e s. Nincs pedig tulajdonunk a) f e k v ő j ő s z á g i n k a t t e k i n t v e; mert ezek vagy ő s i e k, vagy a d o m á n y i a k. Nem kelek én ki az ősiség ellen, mivel egy, a' mai divatvilág szerint úgy szólván halálos beteg végét siettetni, vagy veszett hirnőre jutottat kigúnyolni, nem mesterség; de nem is illik; csak arra nézve teszék egy kis jegyzéket, ki talán a' fekvőjavak főlebbi osztályozását nem helyeselné. Ezen szó alatt „a d o m á n y i“ nemesak azon javakat értem, miket egyenesen királyi adomány után bírnak, hanem azokat is, mik bármi módon, de kir. jóváhagyás mellett, szállnak birtokos kézre; mit eszközölni mindenféle című örök szerződésre föltötte üdvös, mi pedig adománytermészetűvé és így nem szabad rendelkezésiekké teszi a' javakat, úgy hiszem, minden dologértó szerint igaz. Nincs tulajdonunk b) h a a' p é n z t e k i n t j ü k; mert pénzünkről sem rendelkezhetünk szabadon, a' mennyiben a' kölcsönadás föltételekhez van szorítva. Legyen a' föltét kedvező, vagy terhes, tekintve a' tulajdon filosóphiáját, mind egy, mivel szabadságunkat gátolja; a' terhelő feltét pedig anyagi kárt szül. Száztól évi használatért hatot kapni, mihez még annyi kell hogy egyptar eszmat vehessünk, valóban csekélység. 'S furcsa, midőn a' kereskedőnek, ha szerit teheti 's együgyűek tudatlanságával visszaél, ugyanannyit is szabad nyernie; pedig az igazság azt hozná magával, hogy 6% kívül csak szükséges költsége térüljön meg; de hiszen életmódja a' kereskedés, így tehát százon másik százat is, pedig egy évnél rövidebb idő alatt is, fordíthat. Hát a' tőpénzes, ki épen ebből él, 's így életmódja? — jaj! az elégedjék meg törvényes kamattal. És itt is azon száraz formalításra vezet nyomozó vizsgálatunk, mely a' corpus juris rozsdáinak főkelléke, mely sok embernek annyira feketíté vérét, hogy a' templomra adott segélyt sem veszi tán el, ha csak a' perselybe nem tetették. Igaz, hogy a' dologra térjünk, fizetni terhes, keveset is, vagy más szavakkal „fizess: nem jó“ magyar mondás; de bizony keresni is nehéz ám 's a' mellett a' kamatot határozó törvény vajjon meggátolja é a' szorult emberek elleni uzsoráskodást? épen nem; mert van elég eset, midőn az kijátszatik, 's vajjon olly gyávanak vagy félénknek tartunk é az embert, hogy önjaváért kis merényre okosan vetemedni ne tudjon? mi törvényszegést, ez pedig szellemi kárt von maga után. Midőn tehát szigoru törvény-elleni tett is elég van 's az ember Kotzebueként legügyesb mások rászédésiben, miért ne kellene azon törvényt eltörölni, mely természeti joggal is' ellenkezik 's csalásra is utat szolgáltat. 'S én erősen hiszem, hogy valamint a' buzának ára néha 4 majd 10 's több forint; mint az árucikkbe becsé nő vagy fogy: úgy kamathatározó törvény nélkül is lehetne mint most 4% 5% mellett pénzt kölcsön kapni, sokszor azonban 10% 20%at lenne kénytelen az adós, 's nem mint most törvényt szegve, fizetni, különben is volenti non fit injuria. — Mult kedden (mart. Skán) tartatott sz. Pest városa főegyházában gyász- és nyugmisést bold. Hermine főhűgőért városunkbeli minden törvényszék, megyei, polgári 's katonai hatóság 's magasb és közép rendű hölgykoszorú jelenlétében. A' nép majd ostromig özönlötte körül a' templomot. Az egyenruhás polgári 's megyei katonaságtól körzött fényes gyászalkovány

egyik földise volt nm. Majláth országbiróné szül. Uzovics Karolina ő exejától e' végtiszteletra szentelt fehér koszoru. — A' pesti 's óbudai izraelita község is gyászajátossággal tisztelte meg a' korán hamvadó fenséges szüz emlékezetét 's így több városink is, nyilvános tanujelűl a' főhg-nádori ház iránt viseltető szepültelen hódolatnak. — A' kegyes iskolai rend örömeinkre mindinkább látszik közelgeni a' nemzet kívánatához a' gondjaira bizott ifjuság oktatásában; ugyan is a' most lefolyt félév végivel adott nyilván. próbatétkor a' 6dik osztály 15 ifjai közül 10zen, u m. Luka Nepom. Hampl Miklós, Zichy István, Friebisz Ferencz, Veleczky Gyula, Rudics Sándor, Morbiezer Gyula, Fésüs Miklós, Laezkovics Sándor és Zichy Mihály, magyarul szavaltak, öten pedig diákul. — Farsangon kívül is elég zenében gyönyörködhetik iker városunk, mivel egyik hangverseny a' másikat éri. Bohrer kisasszonyt ugyanis követé nyomon Rubinstein, a' lelkes lobogó hajú virtuóz-gyermek 's ezt Kaufmann és Briccialdi, mind kedves élvnyujtók, csupán azt sajnálják városunk kisebb vagyónú miveltei, hogy a' belépti jegyek drágasága miatt ez iszonyu pénzzsűkös időben nem vehettek annyian részt mesterjátékaikban, mennyien ohajtottak. Minden esetre aligha nincsen talán igenis tetemes látogatási rövidségekre illy jüvevény művészeknek a' Liszt hangversenyei árához szabni belépti jegyeik díját — mert illő tisztelet minden érdemnek — de ők még sem Lisztek 's habár azok volnának is, ránk magyarokra nézve még sem azok, a' mi nekünk Liszt! — A' pest-városi százados polgárság ovakodásra intetvén a' Rochus-kórháznál tapasztalt kezelésbeli 24 ezer vforintnyi kár által, a' belvárosi pénztárakat is megvizsgáltatni szorgalmazá, hol a' közadói szakban 20 ezer p. for. fogyatékra bukkantak, mi miatt hir szerint kir. bizost vél tökéletes eligazodás végett felsőbb helyről kikérendőnek a' ns tanács 's egy pár helytartósági számvevőt számadás-vizsgálóluk. — Hajóhidunkon több nap óta dolgoznak, úgy hogy, ha ráklábon nem halad a' munka, jövő szerdáig talán elkészül — Vásárunk eddig olyan léha, hogy sok héti vásárunk is sokkal népesb. De nem is csuda, mert korán esik, pénz nincs, takarmány 's fuvar méreg-drága; az utak rozszak 's a' jég mind gözösiüket mind hajóhidunkat sokáig heverteté. Hallomás szerint Bácskában még majd félőles a' hó, — a' posták sok vidékről egy 's több nappal későbbben érkeznek, mi épen azt bizonyítja, hogy utaink jelenleg a' vasutak egyenes ellenzékei, t. i. pocsolya, kátyu, sár, dágvány 's nem egyéb mint állat- 's kocsihóhér. Mind ez újra meg újra tanúsítja e' vásár időszakosságát 's ha már maradnia kell, legalább martius végire vagy april. elejére áthelyeztetése szükségét. Mennyi czélszerű javaslat 's kérelem forga fen már e' tárgy miatt szőnyegen nemesak nagyérdemű egyesek hanem a' magy. gazd. egyesület 's kereskedőség részről is — 's nem győzzék eléggé csudálni, hogy a' ns város, maga 's keblezettei sőt egész hazánk javára e' pont iránt legfelsőbb helyen változtatást mindedig eszközölni késett! A' néptelen vásárral a' kereskedés is pang, árus majd úgy szólván annyira ha nem több, mint a' vevő, vagy készpénzzel fizető. Zsebelő azonban van elég, úgy hogy majd megesik az ember szive, midőn látja, hogy némelly cifra uracs-féléket is úgy elpáholnak mint szalmazsákokat. — A' Világ mult előtti számában mint majd minden hírlapra, úgy felettünk is elcsújtá korholó véleményét, mire mi csak azon ismérétes népdallal válaszolunk: „Szól a' világ, mit hajtok rá“ stb. de hogy egy alföldi híres, 's baromvásárról és fakó boráról nevezetes város érdeemes predikátora bennünket 's újságíró collegáinkat a' sz. székülnépnepélyesen kipapolt, már azért haragudnánk, ha a' hívek nem aludtak volna. Hir szerint ezen jeles egyházi szónoklat az oltani templom rongyos teteje javára világot látand. — E' napokban egy lyány néhány száz forintért eladta esztét, azaz néhány száz forintos ternót csinálván, örömeben megtébolódott. — Clair testgyakorló intézetünk munkás tanítója németországi szokás szerint gyermekmulattató kertet létesítend jövő tavaszra, mely korszerű test- 's erkölcsedző vállalatnak tiszta lelkünköl legjobb sikert ohajtunk. — Játékszini krónika: mart. 5kén Szentpéteri Zsigmond javára 1ször: „Láncz“ vigj 5 felv. Scribetől ford. Vajda Péter és Nagy Ign. a' m. t. társ. költségin; mart. 6kán Ördög Róbert v a' királyfi mint koldus; regényes színj. 5 felv. Raupachtól for. Kiss Iván; mart. 7kén Szerdahelyi javára 1ször: Négy huszár és gyermekharisnya bohózat dal. és tánczezal 3 felv. Hopp Fridriktől színünkre alkalmazva Poczkoz Janitól, a' zene magyar része Szerdahelyitől, a' huszárdal pedig Egressy Benjtől; mart. Skán mint es. k. főhg-nádor ő fens. születés-napja előestéjén a' nézőhely ünnepléses kivilágításával, Gizul er. kom. opera 3 felv. Lengyel Dánieltől, zenéje Therntől; mart. 9kén Bartha javára 2ször: Láncz, mint feljebb; mart. 10kén Borgia Lucretia op. 3 felv. Biderától; ford. Jakab Istv. zenéje Donizettitől; mart. 11kén: Troubadour szomj. 4 felv. Szigligetitől, mart. 16án Hubenayné assz. javára bérszűnettel adatik először: „Házasság 15dik Lajos alatt“ vigj. 5 felv. Dumas Sándortól, fordította Egressy Benjamin a' m. tud. társ. költségin. E' héten a' lánczhidi zárgát-czölöpveréshez is hozzá fogtak a' budai részen. (A' hazai juhtenyésztőkhez.) Azon hathatós befolyás, melyet a' nyilvános állatmutatások az okszerű 's jól sikerült tenyésztés eredményinek kitüntetése által az összes állattenyésztésre, a' mezei gazdaság ezen fő ágára

gyakorolnak 's ez uton a tenyésztési hibák 's balfogások megismertetése 's csökken-
tése mennyire eszközöltetik, sokkal isméretesb, mintsem azt részletesben fejteget-
ni kellene, hogy az általa 'm. gazd. egyes. amaz intézkedésnek észszerűsége igaz-
zoltassék, miszerint évenként a pesti medárd-vásárkor az egyesületi köztelken ál-
latmutatást szokott tartani. Legnagyobb állatmutatásoknak 's a szakférfiak között
ezek alkalminál keletkezett tanuságos vitatkozásoknak köszöni a külföld is az
állat-'s mindenek felett juhtenyésztésben tett óriási előlépését. Mit is előre bocsát-
ván a 'm. gazd. egyesület állattenyésztési szakosztálya ezennel mindazon t. e. z. ha-
zánkfajt, kik állat-'s főleg juhtenyésztéssel foglalkodnak, tisztelettel fel-zólítja,
mikép f. é. jun. 31-től 6-kaig bezárólag Pesten a köztelken tartandó állatmutatásra
közleményül, okulás 's országos előmenetelünknek a jelenlevő külföldiek előtti ta-
nusítása végett is néhány alkalmas példányt beküldeni méltóztatassanak. Minthogy
azonban az egyesület e' kiállítás alkalmakor nemesak az egyes juh-példányokkal,
hanem egyszersmind azon tenyésztési fogásokkal, elvekkal 's viszonyokkal is meg-
ismérkedni ohajtana, melyek hozzájárultával az illető nyájak a példányjuh által mu-
tatótt nemességi fokra jutottak: tehát nagyon kedvesen 's őszinte hálaival fogadjatik,
ha a kérdéses juh-példányok beküldetésekor az illető t. e. z. tényezők által egyszer-
smind a tenyésztés köréből a köv. kérdések megfejtetvén, a felelet rövid vizlat 's
írásban beadatnék: 1) Honnét 's milly törzsből veszi azon nyáj eredetét, melyhez
a példányjuh tartozik? Belfajzás útján, vagy szabadon 's szigorú vérfentartás nél-
kül tizetik 's tenyésztés? 2) Kézből 's milly módon történi a hágatás, 's
mellyeknek adja a tenyésztő az elsőseget? 3) Vitének 's szigorú fajzasi laj-
stromok 's minő szempontok szolgálnak sinőrmértékül a kosok kiosztásánál az a-
nyadirkához? 4) Milly korban engedtetik mind a két nemnek a párosodás, 's mi-
nő sikerrel mind a szülék tartósságára, mind a fajzat 's egészségi kifejlődésre
nézve? 5) Milly percentre megy a bárányzaporulat? 6) Kora vagy késő téli,
vagy nyári elletés van é divatban, miért 's micsoda sikerrel? 7) Miben áll a
takarmányozási rendszer az illető nyájnál mind télen, mind nyáron, 's természe-
tes vagy mesterséges legelők használatnak é? 8) Minő betegségek uralkodnak
főleg a nyájban 's minő ovadé- 's gyógyszeres használatnak ellenük 's minő si-
kerrel? 's mi az összes juhálladalomnál a halálozási percent? 9) Meleg vagy
hideg mosás van é divatban? — ha az előbbi, milly percentszázalékkal
's minő hatással a gyapju mineműségére? — használatik é 's milly segéd-
mosószer 's milly sikerrel? 10) Mennyi gyapjut ad a kos, anyá 's ürü egyen-
kint középzsámban, kizárván e' számitásból azon tokiyókat 's bárányokat, mel-
lyek esztendőn alulvannak, 's ha nem titok, mi a gyapjunak három évi közép-
ára? 11) Rendes classificatio vitétik é az illető nyájról, 's az ottani elvek sze-
rént minő osztályhoz tartozik a kiállított juh-példány? Főleg e' kérdéseknek ha-
bár rövid de egyszersmind kielégítő megfejtése által reményli az egyesület a ki-
állítás ohajtott sikerét elérhetni. Ha pedig előfordulna, hogy valamelyike a ki-
állításra szánt legalkalmas példányoknak akár nagy távolság akár egyéb aka-
dályok miatt nem szállíthatatnék Pestre, szívesen fogadja az egyesület, ha mu-
tatványul az illető juh-példányok lenyirt egész bundája természeti valóságában
gondosan elrakva beküldetik, a gyűlések lefolytával a t. e. z. tulajdonos rendel-
kezése szerint köszönettel visszaadtván. Az illy módon beküldendő egész gyap-
pokra nézve mindazáltal a tenyésztő urak tisztelettel kéretnek, mikép a) a nyi-
rés haesak lehet ugy intéztessék, hogy a gyapju épen 1 éves, vagy is 365 na-
pos legyen, 's e' szerint a gyapju súlyát növényi korával biztosan összevetni le-
hessen: 's hogy b) ne terheltessenek az illető lenyirt juh-példányokról 's azoknak
gyapjáról körülményesen felvilágosító tabellát készíttetni 's beküldeni; mely cél-
ra az e' szándékhoz járulni kívánóknak az e' végre készült 's a „Magyar Gaz-
da“ mellett legközelebb széküldött utmutató tabella minden jelentkező t. e. z. juh-
tenyésztőnek alulirt által szívesen ki fog szolgáltatni; végre pedig c) méltóztat-
sanak az irántis nyilatkozni: vajjon veheti é magának az egyesület a szabadságot,
hogy azon valószínű esetben, ha a német gazdáknak f. évben Stuttgartban tar-
tandó nagygyűlése által magyarországi gyapju-példányok kiküldése végett fel-
szólíttatik, — vagy a beküldendő juh-példányok közül bizottságilag kijelölendő
darab itt helyben megnyirethessék 's gyapja mutatványul Stuttgartban küldethes-
sék, vagy pedig a mutatványul ide küldött gyapjubunda e' célra használathatik
é? Mely szíves engedelemre méltán bátoríthatja a tenyésztőt ama fényes diada-
lom, melyet magoknak a múlt évben a doherani gyűlésre kiküldött magyar gyap-
ju-példányok Európának legmiveltebb országaiból beküldött gyapjak felett kivít-
tak. Minthogy egybiránt a beküldendő gyapjubundák megvizsgálására 's kiállít-
ására előkészületek szükségesek, igen kívánatos, hogy azok, haesak lehetsé-
ges, néhány nappal vásár előtt küldessenek be. Az illy küldeményeket alulirt ve-
ndi át; lakása szent György naptól kezdve Seminariumtérén Wenkheim bárónó
házának (Károlyi György gr. palotája mellett) 503ik szám alatt a második ud-
var 1. emeletében. Ez alkalommal értesítettik egyszersmind a tisztelt közönség,
hogy a 'm. gazd. egyesületnek Pesten Köztelek név alatt ismeretes majorjában több
rendű hajlék van, melyekbe részint Pesten kereszttől hajtandó, részint ott eladás
végett fellállítandó juhok, lovak 's szarvasmarhák szállíthatatnak be. Egy illy
darab lóval vagy szarvasmarhával fizettetik vásáron kívül naponként 3 kr., egy
db. juhtól 1 kr. p. p. vásárok idejében azonban kétszeresen. Kibérlendő lóistállókért
ellenben minden lótló fizettetik vásáron kívül hetenkint 1 fr., vásár 's lóverseny
alkalmakor pedig 2 fr. p. p.; magától értödvén, hogy az állatmutatásra beküldött
példányok a mutatási idő alatt minden díjtól mentek. A köztelken eladandó min-
denemű állatért bejövendő árnak egy száztölti, azaz 1/10 a 'm. gazd. egyes.
illeti. Azon szigorú felügyelésnél fogva, mely a köztelken mind egészség, mind
biztosság tekintetéből a beszállított állatokra fordítatik, ez alkalom az illető
tisztelt uraságok figyelmét 's használatát méltán megérdemli. A 'm. gazd. egye-
sület állattenyésztési szakosztálya rendelkezéséből Török Ján. egyes. előadó.

Aranys-Maróton télutó 21kén kezdette meg folytatólag t. ns Bars megye
évnegyedes közgyűlését t. adamóczy Ambró Antal alispán ur elnökléte alatt,
mellyben a dicső emlékezetű mult évi télutó 16kán a veszélyes régi ziva-
tarok sűrű ködéből varázszerűvel előidézett kibékülés üdvös napja, a közö-
sen megállapított bizalom jótékony sugarait teljében ragyogtatá vissza a RR
arczairól, kedves reményt biztositólag még hosszabb időre is. Mitől az el-
nök átlékelvülve, szivrehatólag szólítá föl a RRt, hogy királyunk, hazánk
's szeretett megyénk dicsőségére 's javára, kellő mérséklet 's kíméletű köz-
egyértéttel tanácskozzanak. Fölolvastatott ez után 1) Ö Föls. saját keze-
aláirtával erősített k. leirata a 'nm. Httanács útján, melyben értesit: hogy
legnagyobb visszatéttséssel vette némely megyék ama' törekvését, mellynél
fogva hatóságuk határán túl a törvényhozó testületet illető hatalom figye-
lembe vétele nélkül, sőt azok szántsándékos összehavarásal is, mellyek
világos törvényink rendelete mellett a törvényhozó hatalomnak vannak fön-
tartva, a törvényhozást 's változtatást önkényök alá vonni 's határozatikkal
vakmerőn megelőzni nem kételkednek. Mire nézve, nehogy az illy megyei
határozatok nyilvános törvényink ellenére ezentul is a törvényhozó hatalom
kisebbségére vezessenek, alapuljanak azok bár merészkedő akármilly tömeg e-
gyetértésén, azokat kir. hatalmánál fogva kárhoztatja, érvényteleneknek 's

minden kötelező erőnkülieknek nyilatkoztatja. Ezen kir. rendelvény B. J.
indítványára, ki szerint Bars megye semmi törvénytelenséget nem köve-
tett el, hosszabb vitatás nélkül csak tudomásul vétetett. Itéletünk szerint e' k. k.
leirat a magyar nemzet hóloló halájára méltó, mellyben constitutióknak 's igy
palladiumunk kir. védelme is világosan foglaltatik. Volt idő, mellynek emlé-
kezete gyászos! mikor illetén kir. nyilatkozat kitörő taps 's örömmözönnel
fogadtatott volna. 2) Felolvastatott Nádor ő fenségének levele, mellyben a'
rögtönítélet Bars megyében egy esztendőig kiterjesztetni engedi. Ezt S. V.
ügyész ur, a' barsi szellem, a' büntetőtörvényekben munkálkodó küldöttség
elvei, 's minden emberiség elleninek ítélte. Az elnök azonban ennek kerül-
hetlen szükségét tényekből állítá, miután a' garani járásban 5 utas nappal
megtámadtatott; a' tapolcsányiban pedig az ebenedzi erdő útján egy flu, ki Sz.
Benedekbe pénzt vitt, megöletett; Csifár 's Verebély közt a' postautou sok
kocsi kiraboltatott, 's Maróton is rablás történt. Mihez járul, hogy a' szom-
sod megyékben rögtönítélet levén, a' tolvajok 's rablók mind ide húzódnak.
B. J. hátor nem barátja ezen tragédiának 's semmikép nem egyeztetetheti meg
elvével 's a' felebaráti szeretettel, hogy az emberek mint farkasok illy rö-
vid uton, mentségökre időt sem nyerve, kivégeztessenek; miután azonban
már a' t megye folyamodott 's akkor ennek szükségét látta, 's mint mon-
datik, ezt nem ember- hanem bünirtónak kell tekinteni; csak azt kívánta,
hogy e' tárgyban egy bíróság legyen. De tekintetbe vevén a' RR az ismét
támadható bajokat, végre két bíróságban egyeztek meg. Erre F. ügyész ezen
ítélet alá esendőknek ügyészi pártolást kért, mert állítása szerint ezt az em-
beriség kívánja 's könnyen nemes társinkat is találhatja ezen sors. Valóban
szánandók, kik a' rögtönítélet áldozatiul esnek; 's bár földözletnek föl sze-
lidebb mód az eláradott gonosz gátlására, mi is teljes kétséggel járulnánk
ahhoz, addig is szeretettel kérjük a' tisztelt ügyész urat: ne tegyen különbsé-
get a' nemesek 's nem nemesek közt ottan, hol emberiségről van szó, mert
e' név alá egyiránt tartoznak. Cselekedjék a' nemes nevéhez illőleg nemesen,
szép joga sértetlenül marad. Ha pedig a' rögtönítélet alá tartozó vétségek-
be esik, jogát maga gázolja el, 's ekkor a' nemes 's nem nemes közt nincs
különbség, mint ez a' Part. 1. tit. 9. 2. §ban világosan áll. Ennélfogást a'
RR — a' rögtönítélet alkalmazását a' norvativumban látván, mellynél odább
nem terjeszkedhetnek, hol azonban ügyészi pártolásról szó nincs, bizalmok
levén a' választott 5 bíróban, kiknek hitet kell tenniök a' normativum sze-
rinti lélekisméretes ítéletre, melly csupán mind az ötnök megegyezésével tör-
ténhetik, a' kérelemnek helyet nem adhattak. Határozatott egyszersmind en-
nek a' megyében föllállítandó táblás felirások által a' néppel tudatása, mi végre
100 tábla csináltatni, 's a' legjártasb országutakon oszlopokra föllállíttatni ren-
delletett. 3) Olvastatott B. Majthényi László főispáni helyettes ur levele, melly-
ben a) jelenti, hogy azon küldöttség, mellyet a' t. RR. az ő elnöksége a-
latt a' hivatalaiktol fölfüggesztett 4 tisztviselő ügyében mult közgyűlésen Bécsbe
határozta, nem érkezvén mindeddig válasz az ott nyerendő audientia fölől,
nem mehetett; de reményli, hogy ő felsége e' tárgyban nem sokára — tel-
jesítve a' RR közös kívánatát, kegy. fog rendelkezni. b) A' közelítő tiszt-
választás tervének kidolgozására szólítja föl a' RR. Ennek folytában kine-
veztetett a' tisztválasztási tervet kidolgozandó küldöttség az alispán ur el-
nöksége alatt, melly este összeülvén elhatározta: α) a' nemesek összeiratását.
β) a' szavazásban a' réginel maradást, ezt senkire ki nem terjesztve. γ) min-
den, pénzzel, vagy étetés 's itatással megvesztegetés szigorú tiltatását,
annyira, hogy ki e' háttérbe szorított alacsonyásgot a' megye végzése ellen-
nére visszaidézni merészkednék, az pörbe idéztessék, 's pedig nemesak a'
megvesztegető, hanem kik magokat megvesztegetettni engednek, ha ezekre
menne is számuk. 4) Fehér- 's Tolnamegyék levelei pártolást találtak. 5)
Vas levele, a' börtönök tárgyában munkálkodó küldöttséghez utasított. 6)
Szathmár az országgyűlés ügyeiben munkáló küldöttséghez. 7) Zólyomnak
ismert levele, mint főnálló törvényinkbe ütköző B. J. nyilatkozatára tudomá-
sul vétetett. 8) Somogyé pártolást nyert. A' másnap (22) gyűlést K. P.
a' pápai breve taglalásával kezdette meg. Fájdalmasan kell itt azon észre-
vételt tennünk, hogy ezen ur régi kimőletlen modorát a' katholicismus ellen
kibékülés után sem tette le, kiről, mellözve itt fölhozott védokai bővebb czá-
folatát, csak azt véljük némi fölvilágosításul megjegyzendőnek, hogy ő nem
katholikus. Azonban a' kibékülés szent szelleme biztositására helyén itéljük
itt kérve felszólítani e' jó urat, hogy miután a' vélemények csakugyan kü-
lönbözők, ha valamiben sérelmet lát vagy a' magyar függetlenség vagy val-
lása védelmére, ne érzélgő 's gúnyos szavalatokkal, hanem világos törvény-
idézésekkel álljon elő — ügye bizonyosan nem fog megbukni — mondjuk:
világos törvény- idézésekkel; mert a' fölhozottak politikai dolgokul 's egy-
házi beneficiumokról szólnak, a' breve pedig, távol attól, hogy politikai ügyekbe
avatkoznék, csupán áldásról, szertartásról (esketésről) 's igy tisztán egyházi
dolgokul rendelkezik, miután pedig az 1790/1: 26 tczben magok prot. atyánkúai
is az illy esetről rendelkezéssjogot vallásuk felsőbbneinek tartották fön; milly lé-
lekkel kelhetnek ki ezek miatt a' kath. egyház főnökei ellen? Kifakadásitán
B. J. ur is sokalva fölkelt 's nyilvánította: hogy jóllehet ő az egész kath.
világban a' római pápának elsőbbségét minden tisztelettel elismeri, még is,
mivel itélete szerint ezen rendelvény a' t. RR aggodalmát nem szünteti, in-
dítványozza: hogy ő felségéhez jobbágyi hódolatu alázasat fölírás intéztes-
sék, mellyben ő felsége kéressék meg, hogy végre ezen surlódások teljes
megszüntetésére minél előbb rendkívüli országgyűlést tartani méltóztatassék, mi
el is fogadtatott. Ezután a' 'nm. httanács levele olvastatott, mellyben a' zsi-
dókat a' bányavárosoktul 7 mérföldnyire távolíttatni rendeli; e' végre viz-
gálás rendeltetett. Végre folytatólag a' jegyzőkönyv olvastatott.

Eszék, febr. 22. Febr. 21kén ment végbe m. almási 's gödrei Siskovics
József, mint legfelsőbb helyen kegy. kinevezett verőzei főispánnak székfog-
lalási örömmünepe. Föl levén mentve az illy alkalmakor divatozó kir. biz-

tosságtól, magas hivatalszékének minélelőbbi elfoglalása 's a' megye Rdeinek hosszas kívánata eltökéltetéik vele székfoglalási örömnepét diszes csendben ülleni meg. De ki szabhat határt a' kifakadó örömeknek? A' férhas szerénység föltételét mind a' megye Rdeinek őszinte hódolata, mind hō kebelbeli buzgó határos Baranya- megyének tisztelgő Rendei, kik közt ujdun főispánunk élte tavaszát 's férhas korának viritőbb részét köz hivataloknak szentelē, vetélkedve szegék-meg 's a' székfoglalási ünnepet népesebbé tenni törekvének. A' szer- tartási rendszer még jan. 7. tartott kisgyűlésben lōn kidolgozva, szerinte febr. 20kán, mint az ünnepet megelőző napon Bellyén ns Baranyamegyében egy ujdun kormányzónkat a' Drávapartig kísérő választmány fogadá, áltkélvén pedig az ez alkalomra behelyezett rōpülőhid segedelmével a' Dráva jobb part- jára, itt Eszéken számos tagból álló megyei 's városi küldöttség tisztelgett a' megye főjegyzője rövid üdvözlete mellett, mire történt válasz után diszes sorban hintókon, de nagyobb részt szánokon történt a' váron keresztül a' menet, melyre egy lovaglō kebelbeli szolgabirō ügyelt, legelől városi lovagkatonák, majd a' megyei hadnagy vezérlete alatt megyei huszárok 's városi láncások lo- vagláznak, ezeket követék városi tisztviselők, megyeiek hintókban és szánokon utánoz a' m. főispán, végre számos baranyai követség zárá be a' menetet. A' Dráva partján 's innen a' váron keresztül, a' vári 's felsővárosi téreken tö- mérdek néptömeg hullámzott, mennyit más hasonló alkalomkor még nyári idő- szakon sem lehetne szemlélni. A' diszes menet egész az ünnepe seje diszszállá- saig a' felsővárosi köztéren létező b. Prandau házig tartott, hol a' megyei ház- nak még igen új kora miatt mostan fogadtatott: itt az egyesült KK. és Rende- k ő mélt. hangos éljenkiáltások között fogadák, a' városi templom mellett pedig mozsarak durrogtak. Az egybegyűlt Rende- k nevében a' megjelent főispánt a' megyei első alispán üdvözlē, mire ő méltósága csinos beszéddel válaszolt, majd a' mellékterembe lépén a' tisztikarhoz intézé nyomos és velős szavait, melyeket gyakor éljenkiáltások szakasztának félbe. Erre a' baranyai igen szá- mos küldöttség tette le üdvözlētét több rendbeli szónoklat mellett, melyeket harsány éljen-kifakadások követtek, majd az eszéki várositanács és polgár- ság 's több rendű katonai kar tevének hódolatot, mire besötétülvén, a' tisz- telgéseknek vége szakadt. Febr. 21én reggeli 9 óra tájban első alispánunk nyi- tá meg a' közgyűlést, melyben felolvastatván a' királyi kinevezést 's kir. biz- tosságtól fölmentést érdeklő leirat a' leteendő eskü formájával számos tagból álló fényes választmány küldetett ő méltóságához, mely őt őszinte hódollal üdvözölvén székfoglalási 's eskütelőteli ünnepére megkérte. A' tanácssterem- be lépén, egy polgári század tisztelgő lővései, 's mozsarak durrogásai közt za- jos éljenekkel fogadtatott, 's elmondván az ünnepélyes szertartás okát, átnyuj- tá főispáni oklevelét, melynek fölolvastatása után letevē esküjét és székében négy járásbeli főbirō által fegyver-ropogás, mozsárdurrogások és szünni nem akaró harsány éljenkiáltások közt fölemeltetett 's beiktattatott, miután ékes szavakkal 's pontos történeti adatok ismertetével, 's a' vidék hajdani diszeiből szövött derék emlékekkel fűszerezett beszédét bevégezē, a' közjő, melynek elő- mozdítását minden gondjai legfőbbikének vallotta, oldalait tüzvén ki munkál- kodási ösztönül 's ebben a' köztisztviselő karnak szünteleni segédkezeket igér- vén, végre minden e' nemzeti örömnepet diszítō 's a' tēli zordon idők 's utak fáradalmaival sem gondolō messzebb vidékről megjelent vendégeknek iránta mu- tatott barátságért hálát fejezett ki, mire ismét rivalgō éljenek következtek. A' Rdek nevében a' megyei főjegyző felelt, derék beszéddel, melynek tartalma az eddig kormányzott főispánokat 's főispáni helyetteseket 's a' megyének ed- digelē is a' közjő előmozdítására tett költséges fáradalmit főleg tüntetē ki. Ezek után néhány nem országos érdekű tárgy vétetett föl, miután az ujdun fel- avatott főispán a' táblabirōi koszorút számos magas állású vidéki 's egyéb egyedekkel gyarapítá, kiknek diszkarába az ezután egy kebelbeli tbirō által tett indítvány következtében országosan tisztelt Deák Ferencz zalai, és And- rásy esztergami követek is soroztattak, innen az egész számos gyülekezet, melyhez hasonlólt Verőcze régen nem látott, a' templomba ment hálát adni a' mai székfoglalási ünnep örömiért, isteni tisztelet alatt a' polgár katonaság rē- szirül többszörös tisztelgő lődözés 's mozsárdurrogások hallattak, délután pedig ünnepélyes 's dús lakoma volt a' megye ujonnan épült házában, négy teremben, mintegy háromszáz terítékre. Ebéd közben a' m. főispán áld. poharat emelt előleg ő fölsége az uralkodó pár, az egész országglō család 's különösen a' főhg-nádor egészségükért, mire harsány éljenek, fegyver-ropogások, 's mo- zsár-durranások következtek. Majd a' megye Rendei nevében kebelbeli fő- ügyvédünk lelkes 's gyönyörű szónoklatu áldomáspoharat emelt a' főispánra. Az erre következett éljenözönt a' baranyaiak, jelenlevő katonai kar 's egyebek részire nyújtott 's viszonyzott áldomások követtek. Másnap a' főispán csen- desen hazatért өvéihez, az april 7kére tüzött közgyűlésre a' megye Rendei közt megjelentő — a' beiktatási beszédek nyomtatásban megjelenendnek.

Torontálból, mart. 7kén. Vannak események az életben, melyek elviselhetetlen sulyként nehezülnek a' halandó vállaira, 's melyek alatt össze- roskad a' győnge, midőn az erős merészen daczol a' mostoha idők viha- rával, mert tudja, hogy e' mulandóságban valamint a' boldogság tartós nem lehet, ugy a' boldogtalanságnak sincs állandó maradása, borúra derű szokott következni, így van megírva a' természet örök könyvében. O remény, mily megbecsülhetlen kincse vagy te az embernek! nélkülöd a' sors csapásai alatt nem volna üdvösség. Te nyujtasz erőt a' szenvedőnek békével türni a' vi- szontagságokat, el nem csüggedni az inségben. Te mosolygasz Torontál népe felé is, mely mult évben alig gondolható terméketlenséggel látogatván a' szűkölködés, 's az ebből származó nyomor őt mindinkább fenyegette, sőt itt ott az éhség borzasztó képében már be is köszöntött. *) De örködött fe- llette a' gondviselés, ébren valának a' Rdek szemei ráfűggesztve, 's hurrah!

*) Dániel Kristóf szolgabirō urnak az alispáni hivatalhoz beadott tiszti jelenté- se szerint tiszahelyesi számosabb lakos hozzá N. Kikindára a' kétségbeesés kia- bálásával tódultak, panasolván, hogy több nap óta gyermekeikkel mitsem ettek, 's ha rögtön nekik segedelem nem nyujtatik, gyermekeikkel együtt, kik már elgyen-

a' veszély elhárított. Mult hó 21ke volt a' szűkölködők — 's a' számukra kívántató gabonamennyiség összeírásának beje'entésére határozva, mi a' já- rásbeliek által megtételvén, szerinte az egész megyében a' n. sz. miklósi já- rás alszolgabirōi kerülete kivételével, hol a' szükség némelly akadály miatt ut- több fog kitudatni, az inségben szenvedő lakosok élelmezésére összesen 53,850 p. m. gabona kívántatik, az eleméri, sz. györgyi, 's écskai nagy kiterjedő- sű uradalmakat, a' beodrai uradalom felét, 's a' n. becskerei kivált s mező- várost, hol a' szűkölködő jobbágyok az atyáskodó birtokosok által kellő élel- mezéssel mindenütt ellátattak, 's a' n. kikindai kerület számosabb községeit, melyek 17—18 iton vásárlott búzát, 's egyéb természetvényt önmagoknak beszereztek, ide nem értve. Ezen szükségnek hallása után nem késtek a' Rdek a' kérdéses gabonamennyiségnek a' házi pénztárból kölcsönkép az illető adó- fizetők által annak idejében leendő visszafizetés mellett árlejtés útján megszer- zését eszközölni, 's a' kellő bánatpénzzel ellátott, vagy elegendő biztosíté- kot kimutatott vállalkozókkal, kik többnyire szegedi, törökbecsei, 's n. becs- kerei kereskedők, 's kik a' fizetés után sz. Mihály napigi várakozás mellett jó kétszeres buza köblének szállítását 14 fr. 38 kr.—15 fr. 6 kr., árpaért 8 fr. 15 kr.—8 fr. 30 kr., kukoriczát 10 fr. 45 kr.—11 fr. 45 krajczárért ma- gokra vállalák, oly szerződésre lépni, miszerint az adózónép terhének ke- vesbitése végett a' fenebb említett gabonamennyiség ugy szolgáltatassék ki, hogy annak egy harmadrésze buza, másik harmada árpa, 's egy hasonló rész ku- koricza legyen, mindazáltal ha a' két utóbbi természetvény helyett a' községek mást, jelesen árpa helyett búzát vagy kukoriczát kívánnának, ezeket a' vál- lalkozók a' menyniség 's helyre nézve meghatározott árlejtési áron juttatni kö- telesek, világosan kijelentvén, hogy a' buza jó kétszeres, legalább 74 font nehézségű, dohos vagy pállott szagtól, üszög- 's zsisziktól ment, az árpa teljes szemű, minden keverék nélküli, 's a' kukoricza is ép legyen, mely terményeket a' szállítók kellő mennyiségben legfeljebb f. e. mart utóljaig, ki- vevén az árpat, mit mart. végeig szállítani kell, mulhatlanul kiállítani, 's az illető községeknek jó mértékkel magdúsan, vagy eredetiebben mondva fölő- sen, egy köbölre két pozsonyit számítva általadni tartoznak, mely tekintet- ben szükséges ellenőrség végett a' kijelölt őt szállítási helyre Gyertyánffy Já- nos főpénztárnok, Stojanovics Mihály tiszti főügyész; Karácsonyi Antal, Ró- nay János, és Pálffy Sándor tlbirō urak elnökségei alatt választmányok ren- deltettek ki 's ezek egyszersmind a' kiszolgáltató gabona iránt a' községektől a' megye részére bártorságot nyujtó, 's annak idejében betáblázandó kötelez- vények megszerzéséről gondoskodni fognak; hogy tovább más részről a' vál- lalkozók is hitelben adott gabonájok árának pontos megkapása iránt biztosítva le- gyenek, a' megye lekötölezze magát a' pénzüszvegeket az illető adósaktól besze- detni, és saját pénztárból készpénzben, még pedig a' járandó üszvegnek felét f. e. september 30án, másik részét october 31én okvetlenül lefizetni, melynek bátorosításaul, előlegesen a' megyei adózóktól ezen tartozások fejében nye- rendő kötelezvények, 's a' lekötött vagyon, vagy mennyire ez elég nem lenne 's e' részben bár mi előre nem látható akadályok keletkezneének, a' megyei pénztár is különös hipoteca gyanánt kijelöltetett. Minthogy azonban tartani lehet, hogy a' megyei lakosok ismét silány termésű év beállása esetében (mitől isten menten! hiszen ez kezdete lenne az egyptusi hét sovány esztendőnek, 's itt nincs semmi összetakaritva!) kötelezéseiknek eleget nem tehetnének, őcs.k. felsége a' fenforgó körülményeknek mély alázatbani előterjesztése mellett megkéretett, hogy az adózók által nem teljesíthető fizetések esetére a' megye lekötölezésének pontos megtarthatása okáért f. e. sept. 10ig 120 ezer pfnak a' k. kincstárból több év alatt lefizetendő kölcsönzését mostan akkorra kegyelmesen elrendelni mélt- óztassék. Miután végtére előre is lehet látni, hogy az összeírások fizetésre nem képes rovatában följegyzett szegényebb adózók a' nekik kiosztandó gabona árát lefizetni alig fogják, hogy e' részben is semmi hátramaradás ne történjék, a' rendek e' tekintetbeni kötelezések értéki biztosításaul a' nemtelen haszon- bérlők által fizettetni szokott taksákat, úgy a' bitang marhák eladásából 's tör- vényes büntetésekből bejövendő pénzeket olykép jelelik ki, hogy ezen jövőre mindaddig különösen kezeltessenek, míg a' gabnabeli tartozások rendbehozat- nak, mindazáltal a' többi lakosok terhelhetésével a' szegényeknek kiosztandó gabonát oda ajándékozni nem lehetvén, a' járásbeli tisztviselőknak meghagyat- tott, hogy őket munkára szorítsák 's tartozásaikat apródonkint megérdemlő béreikből több év alatt velők lefaragassák. — Ezekből láthatod most már nyá- jas olvasó, mily lelkesedéssel fogák fel Torontál rendei a' szenvedő nép ügyét, láthatod, hogy mind ezen üdvös rendeletek megtétetvők, melyek a' már be- köszöntő éhhalál borzalmait ellen biztosítást nyujthatnak, áldás a' megyére, mely bár kötelességét teljesítē, de buzogva járt el hivatásában, jutalma le- gyen a' gyermekei sorsát biztosító gondos atyának öntudata, legyen jutalma a' „százerek ajakin“ kelt hála! Rónay Mórícz.

Gyász h ir. Duka Károly Torontálmegey nemesi pénztárnoka, 's több megyei táblabirō f. e. febr. 17én huzamos betegeskedés után élete 41ik évé- ben Nagy sz. Miklóson meghalozott. Elhunytát kesergi özvegye született Ved- res Ersébet csecsemő fiaeskájával, és számos rokona. Béke sirja felett!

H. Kerület. febr. 24. Édes hazánk nagyobb része előtt szerkezet és eljárásra nézve ismeretlen vidékünkben nem lesz érdektelen néhány szót köz- leni. Szerkezetére nézve a' Hajdúkerület hat szabad, saját tanácssal bíró városból áll, honnan a' kerületi-fő és alkapitány, négy rendes táblabirō, — egy fő és alügyész, egy fő- és aljegyző-, egy fő- és aladoszedő-, egy szám- vevő, egy levéltárnok, egy katonai biztos, egy kiadó, 's városi két két követből álló törvényszékre vitetik főlebb minden polgári ügy; büntetiek pedig csak itt és nem a' városi tanácsok előtt is- tárgyaltatnak. A' kerületen, mig szerkezet országgyűlésileg tárgyaltatnók, minden 3 évben egyszer, csupán az időköz-

gölve ágyba estek, a' kinos éhhalál martalékivá lesznek, kik között a' fenyegető veszélyt elhárítandólag a' n. kikindai sütő által 60 kenyér- adagot osztatott ki, Valkányon hasonlólt több népesalád rémitő inségben sanyarog, mely jelentős kö- vetkeztében az éhezőknek szükséges természetvény már szállítatik.

ben megürült, és ezek betöltése alkalmával megürülendő hivatalokra nézve részletes tisztújítás tartatik, egyébiránt pedig a' hivatalnokok természeti vagy polgári halálukig viselik az egyszer elfoglalt helyet. Ezen fensőbb parancsolaton azonban a' RR. oly formán akarnak módosítani, hogy a' jövő országgyűlésen a' tisztválasztásnak megyékben divatozó szokáskint minden 3 évben egyszeri tarthatását eszközöljék. Az időközben megürült hivatalok ideiglenes betöltésének jogát a' nm. k. h. tanács oly módon tartá fen magának, hogy a' kerület által kijelöltek közül nevezend ki, de közelebb az alkapitányságra nézve ennek gyakorlatával előre nem látott okokból minden várakozásunk mellett is sietni épen nem látszik. Közelgven azonban a' tisztújítás ideje, f. hó 15-ös több napjain folyvást tartatott kerületi közgyűlésben határozatott, hogy mivel a' kerület az alkapitányságra kijelöltek névjegyzékének fölterjesztésekor úgy nyilatkozott, hogy a' kinevezendett alkapitány csak a' folyó évi martius 20-kán bekövetkezendő tisztújításig fogja hivatalát folytathatni, 's akkor a' rendes részletes tisztválasztás útján fog e' megürült hivatal betölteni, — ha szinte a' mindedig elhaladt alkapitányi kinevezés megérkeznék is, a' kinevezendett egyed ezen nyilatkozáshoz leendő köteles magát alkalmazni 's így kinevezés által nyert hivatalát letenni. Ugyanekkor a' már megürült és még ezek betöltésekor netalán megürülendő hivatalokra nézve a' részletes tisztújítás határnapjaul f. é. mart. 21-ke tüzetett ki, melly tisztújításon a' kerületi tisztéken kívül, a' 6. város követeinek 's a' népességhez alkalmazott arány szerint küldendő képviselők (H. Böszörményből a' legnépeseb városból 14) birandnak szavazati joggal. — Ugyancsak a' közgyűlések alatt egy fensőbb k. intézvény következtében a' kerület keblében tenyészett eperfák felszámítására jelentés bevétele mellett küldöttség nevezetett ki. N. m. gr. Keglevich Gábor ő exójának főtárnoki méltóságra lett emeltetésén a' RR. szivökből fakadt örömeiket hangos éljen-kiáltásokban nyilvánítván, egy akarattal tárnok ő n. méltóságához örvendező felirást szavaztak. — A' mult évi dec. elején tartatott közgyűlések alatt kelt többek közt egy igen korszerű határozat, jelesen, hogy a' városok és szántóföldek közt eső országutak széleinek, az e' vidéken leginkább diszló 's legkönnyebben növő ákác, vagy tetszésök szerint más nemű fákkal végig beültetését még azon kedvező idők folyása alatt eszközöljék, 's a' csemetékre folyvást vigyáztassanak fel, melly rendelés későcskén érkezvén a' városok tanácsai 's közönségéhez, a' már akkor beállott fagy miatt tavaszi kedvezőbb időkre halasztatott el annak fogamatba vétele. Vajha ezen korszerű határozat üdvét minden város felőgva, ne engedné, hogy a' tavasszal összecsoportozni szokott foglalatosságok miatt az csupán irott malaszt maradjon! A' városokról néhány szót más alkalommal — X.

Fok-Szabadi Veszprém vgyében télutó 19-kén végeztek be a' dunántuli helv. hitv. egyházkerület peremartoni esperességének évenként tartatni szokott tanácsszéki ülései, mellyeknek érdekes eredményei köv. 1) az ülések nyilván tartatása, melly gyakorlatilag eddig is nagy részben fenállott, mostan jegyzőkönyvileg határozattá lön. 2) az egyházvidék (tractus) régi pecsétje helyett új 's magyar körülíráttal készített rendeltetett. 3) A' budai zsinat végzéseinek általnézésére 's a' szükséges módosítások tervezésére választmány neveztetett ki, mellynek elvül tüzetett elibe, hogy az egyházi ügyek kormányzására egyháziak és világiak egyenlő mértékben folyjanak be 's köztük nem sub — hanem coordinationnak legyen helye. 4) halálozással megüresült két papi hely betölletett. 5) Az iskolatanítók alkalmazásiban elvül állapított meg, hogy jövendőben a' tanítás tudományát kitanult folyamodóknak adassék elsőség. 6) a' tavalyi jegyzőkönyv ujra olvastatása rendén azon pontra, mellyben a' szomszéd egyházvidékek felszólíttatni rendeltettek, hogy az egyházkerületi főiskola Székes-Fehérvárra leendő általhelyezését pártolni és segedelemmel lehetővé tenni sziveskedjenek, jelentetett, hogy a' felszólítás megtörtént, sőt feleletek is érkeztek, mellyek felolvastatván kitünt, hogy a' felszólított hat egyházvidék közül öt pártolást ígért ugyan, de segélyt mindedig nem küldött, egy pedig a' dunamelléki egyházkerülethez tartozván nyíltan kimondotta, hogy neki oly csecsemő-iskolája van, t. i. a' kecskeméti, mellyt a' fölserdült, t. i. a' dunántuli kedveért gyamolíttatlanul nem hagyhat. Azon választmány is, melly az ügy nevezett gr. Schmidegg fele fehérvári ház megvásárlására kiküldve volt, jelentésbe tette, hogy azon házat mostani birtokosától megszereznie nem sikerült. Nyomban előadá a' székes-fehérvári ref. egyház jelenvolt érdemes tagja, hogy tavaly kimutatott ajánlatit visszavonni nem szándékozik ugyan a' fehérvári gyülekezet: azt mindazáltal nem titkolhatja el, hogy a' tavaly táplált remények azóta egészen meghiusultak, részint a' főlebbi részvétlenség miatt, részint 's leginkább a' pesti központi iskola ügyében tett lépések által, miknek következtében sok egyes inkább oda mint Fehérvárra szándékozik fordítani áldozatját. Fontoítóra vevén a' tanácsszék ezen körülményeket, fájdalommal vette ugyan a' sz. fehérvári szándék elősegülése végett tett lépésinek sikerelenségét: miután azonban a' körülményeket változtatni hatalmában nem áll, a' dolog mibenlétét a' kebelbeli gyülekezetekkel tudatni 's a' főiskola általhelyezése tárgyában munkálkodó választmánynak is bejelenteni határozta; ujra is kifejezven már többször nyilvánított azon meggyőződését, miszerint főiskolának legalkalmasabb helyének azt tartja, mellyhez legtöbb anyagi erő leendő képesolva. 7) az egyházvidéki pénztárnok 20 évi hivataloskodásáról leköszölvén, másnak szavazatok általi választatása megrendeltetett, 's a' számadások megvizsgálása, miat szinte a' következő egyházi év költségeinek előleges felszámítása is a' köv. tavaszho napjaiban tartandó egyházvidéki tanácsszékre, az idő mostani elégtelensége miatt halasztatott el.

(Halálozások) Felső-pulai Rohonczy János udv. tanácsos 's t. Veszprém vmegyének 1827 — 1837ben volt első alispánja nincs többé. Megyénk febr. 7-dikén kezdődött közgyűlésének első hetében több napon jelen vala még, 's a' pápai breve feletti vitáztatban a' római anyaszentegyház látható feje iránti tiszteletet oly buzgón ajánlá hitsorsosinak, mintha szinte tudta volna, hogy sirja szélén áll. Még vasárnapra is egészségesen viradott fel: de csak hamar nyál-szélhűdés következtében elhunyt örökre. Hült tetemei 16-kán tétettek az örök

nyugalom helyére roppant sokaság kíséretében politikai baráti 's ellenei különböző érzelmei közt. Az igazság kívánja nyilván kimondatni az elhunynak sírdombja felett, hogy ő tíz évig viselt első alispáni hivatalában a' közügyek kormányzásának több elhanyagolt ágaiba rendet 's pontosságot hozott be 's így Veszprém vgyének hálás emlékezetére tette magát érdemessé. Béke hamvaira! — Febr. 20-kán tartá az eperjesi Collegium azon halotti ünnepélyt, mellyel a' m. év dec. 16-kán 86 évet meghaladott, néhai eselfalvai 's lubóczy Pulszky Károly ur, mint ezen ker. iskola nagy érdemű felügyelője hamvainak hálás indulatból tartozott. A' számos megyei, városi, egyházi, 's világi hallgató községhez intézett szavak teteken alapultak valának 's fennneveltea 'szivrehatást egy harmonias (Kloss szerkesztette) ének. A' boldogultat, mint szerencsében szerénytyű súlyos csapásoknál el nemcsüggedőt, a' megyénél isfelszázadig munkást, a' tiszt szép öreget 's jeles Ferenczünk atyját — mindenki nagyrabecsülte. Emlékezetét Eperjesen egy 2000 pengő ftnyi alapítvány halhatlanítandja. Béke porának. — Szegzárdon télho 10-én szenderült jobb létre nt. Benevits Pál pécsi megyebeli áldozópap, dombóvári egyházi kerületi nyug. esperes, döbrökői plébános munkás életének 72ik, lelkészkedésének pedig 49ik évében. A' boldogult több tekintetből jeles végintézetének némelly pontjai megérdemlik a' köztudomásra juttatást, nevezetesen: 1) a' szegzárdi — szülőföldje — nagyjából már felépült megyebeli örültek házára, mellynek fölépítésére is a' mult évben 250 f. most ujjolag a' szerencsétlenek orvoslására 's eltartására — mint ezt különösen kiköte — 6000 f. hagyott, melly szép somma annál nagyobb köszönetet érdemel, miután ez az első tőkepenz. 2) a' magyar t. társaságnak 250 f. 3) a' vácsi süket-némák intézetére 250 f. 4) a' t. budai kapuczinus atyáknak, ugymint kiktől ifjúságában tápláltatott, halája tetleges bizonyításaul 500 f. 5) a' megyebeli nyugalmazott papok intézetére 500 f. 6) a' döbrökői templomnak (mellynek ujontani felépítéséhez 6000 f. ígért ünnepélyesen, még az 1811ki püspöki szemle — visita — alkalmával, azonban sajnos! elhalasztatván az igen is szükséges építés, ő is megsemmisíté végintézetében igéretét) 500 f. 7) az itteni iskolára 1000 f. mellynek kamatjából könyvek papir, ténta; a' fenmaradottból pedig a' legszegényebbeknek ruhaneműek szereztessenek. 8) Ugyan a' döbrökői szegények számára 1000 f. mellynek kamatja halála évenkénti napján jó 20 magaviseletű szegény közt leszen felosztandó a' helybeli lelkész 's előljárók által. Ezenkül ugyanezen czélra hagyott egy kis házat, melly kótyavetyén 854 f. eladatott, 's egy még aladandó néhány kapásnyi szőlőt. 9) a' vásáros-dombói egyháznak — hol t. i. hasonlag lelkészkedett az üdvezült — 500 f. 10) a' helybeli szegényekre 750 f. 11) tizenkét kereszt-gyermekeinek, egyenként 100 f. 's a' t. ugy, hogy különféle jótékony hagyományai összesen 17,454 v. fra rugnak! ide nem számítván fizetendő papi járandóságát, úgymint mellyet egy diszes sz. háromságra 's 3 kökeresztre fordítatni rendelt. Béke áldott hamvainak! Cs. K.

Moldva.

(Az érsek hivataláról lemond.) Jassybul érkezett hírek szerint a' moldvai érsek hivataláról váratlanul lemondott, 's lemondását az uralkodó fejdellem Stourdza hg elfogadá. Az érsek, Kostaky Benjamin, már 76 éves levén, elvonulásának okául öregségét hozhatá fel, valódi okát azonban inkább kormányzati kellemetlenségiben kell keresni. Hivatala évenként 700 ezer piasztérnél többet jövedelmezett, azonban nyughelyén sem szenvedend szükségét, mivel Sztatina klastrom jószágja, mellyet lakásul választá, 250 ezer piasztért jövedelmez. A' nép fölötté sajnálja a' jótékony aggastyánt, kit atyja gyanánt tisztele.

Bukarestben az oláhországi tartománygyűlés annyira feszíti ellenszegülését a' hoszpodár, Ghyka herczeg irányában, hogy a' herczeg kénytelen volt a' fővárost elhagyni.

Középamerika.

(Összeütközés az angol hajóállomással. Cartagena folyvást ostromban.) Jamaikában Charydis nevű angol hajó Zispata fokán dec. 15-kén horgonyt vete, hogy a' két angol hajón elkövetett sérelmet megbosszulja. Néhány, Cartagenából érkezett hajóval megtámadá a' lázadókat 's fél óraiglani ütközetben az angolok egy embert sem veszleének, míg az ellenség tengernagya mintegy 40 emberrel elesett, ezenkívül az angolok egy nagy hajót 's 4 kisebbet foglaltak el, 's egyet úgy megromboltak, hogy az elsüllyedt. E' szerint Carmona egész tengeri ereje tönkre veretett, mi őt annyira megbosszantá, hogy Angolország ellen háborút üzent. Cartagenát folyvást ostromolják a' fölkeltek, 's a' hosszu ostromban a' város már felette megrongáltatott, a' kárt 100 ezer dollárra becsülik.

Portugália.

(A' pedrói carta 's az 1838iki alkotvány.) Előbbi számunkban elmondók a' portugál legújabb alkotványföldröntést, szükség most a' két alkotvány közti különbség főbb pontjait kiemelünk. Leglényesebb pont benne az, miszerint a' carta csak kegyelemből való (octroyozott) ajándéka a' koronának, míg az 1838ki alkotvány a' nép teremtvénye, mellyben a' népfelőség világosan ki vala kötve. Politikai hatalom a' carta szerint négy van: törvényhozó, végrehajtó, mérséklő és bírói. A' mérséklő hatalom mint kulcsa a' politikai szerkezetnek, kizárólag a' királyt illeti, mint a' nemzet főhivatalnokát. Az alkotvány szerint volt egy követkamra 's egy választható, ideiglenes senatus; a' carta alatt van egy követkamra 's maradékokra szálló örökös pairség, hová a' király kénye szerint nevez paireket. Az alkotványban mérséklett adó volt a' választásra szabva, a' kamara fő- 's alelnökét szabadon választák meg a' követek, míg a' carta szerint öt kijelölt közül esik meg a' választás. Az alkotvány 83. cikke által a' királyi hatalom tökélyesen körül volt írva: ő béke idején főparancsnokot nem nevezhetett a' sereghez vagy a' tengerészethez, sem azon parancsnokságot önzemélyében nem vállalhatá el, sem azt kir. hgeinek által nem adhatá. Mind ezen előjogot a' felsőre hárítja a' carta, sőt neki korlátlan vetot biztosít. Lelkiüsméret tekintetében azonban a' carta több szabadságot enged, mint az alkotvány, mennyiben az idegeneknek bármilly vallá-

suk gyakorlását magány-vagy nyilvános épületekben biztosítja, de azon megszorítással, hogy azon épületek ne legyenek templomformájúak. Az angolok fogják ez engedélyt használni tudni.

Anglia.

(A' rabszolgakereskedés elnyomatása iránti szerződés már helybenhagyott. Elegy.) London, febr. 22én: „A' rabszolgakereskedés elnyomatása iránti szerződést Aberdeen l. tegnapelőtt cserélte ki Poroszország, Ausztria és Moszkaország követeivel; Franciaország azonban mindeddig sem erősítette meg e' szerződést, mit a' tegnapi felsőházi ülésben sajnálkozva említé Aberdeen. — Az alsóházban naponkint számtalan kérelem terjesztetik elő a' gabonatörvény ellen. Ugyanott Palmerston a' rabszolgakereskedésre uézve azon megjegyzést tevő, miszerint a' francziák királya csak azon egy esetben tagadhatná meg jogszerűleg a' szóban forgó szerződés helybenhagyását, ha utasításait szegte volna meg képviselője, midőn azt aláírta; mit azonban a' jelen esetről nem mondhatni, minél fogva bizton reményelhetni, hogy e' szerződést Lajos Fülöp is minél előbb alá fogja írni. — A' Timesban Priesnitz vizgyógy-intézetét hosszasan magasztalják, azon ohajtással; bár valamely angol orvos a' hely színeire menne, és tapasztalásokat gyűjtven azon gyógymódról, Angliában is hasonló intézetet alapítana! — Firebrand gőzöst, mely a' porosz királyt tova szállítja, e' szolgálatára emlékeül, fekete sasnak keresztelék el.“

A' gabonatörvény ügye febr. 24kén. A' gabonatörvény-elleni mozgalmak folyását komolyabb 's fenyegetőbb alakot öltének, mindenütt gyűléseket tartanak vagy azokra készülnek, mikben a' Peel indítványozta segedelmi rendszabályok elégtelenségéről nyomosan vitatkoznak. Különösen nagy készülétek tételnek most a' Cityben tartandó illy szellemű gyűlésre, mindazáltal legnagyobb mozgalom a' gyári vidékeken uralkodik. Manchesterben a' gabonatörvény-elleni egyesület tagjainak hitvesei Cobden asszonyt választák elnökül férjeik terve előmozdítására. Mihelyt ezen asszonyok azon tudósítást vevék, miszerint a' kormány megmarad a' változékony díjszabás (v. árfok) mellett; elhatározzák, hogy minden indirect adó alatt levő tárgy használásáról, a' mennyire csak lehetséges, lemondandának. E' határozatok tudtára esett a' Londonban összegyűlt gabonatörvény-elleni együletnek, mely azokat zajos tapssal fogadta. Szónokai közül többen azon indítványt tevék, miszerint minden, kinek e' gyűlöletes törvény eltörlesztése szívón fekszik, nagy betűkkel írja házára e' szavakat: „Itt nem fizetnek adót, míg a' gabonatörvény el nem töröltetik.“ A' szónokok szava merész 's lázítással határos vala. A' ministerség a' gabonatörvényben tett módosításival épen úgy járt, mint minden elkésett engedőnyivel. Tette volna e' javaslatot ez előtt 3 vagy 4 évvel, a' midőn Villiers riminykodva kérte: hallgatna meg csak egy választmányt, hogy tudná legalább, mi kifogásai vannak a' gyártulajdonosoknak a' fenálló törvény ellen? — 's bizonyosan nagy hálával fogadandók el akkor azt. 'S most már semmit sem akarnak arról tudni. — Febr. 19kén kezdődött alsóházi vitáztokban Villier előterjeszté köv. javaslatát: „nyilatkozzék az alsóház hogy ezentul idegen gabonától vám többé ne fizetessék“ 's fontos beszédét azzal kezdé, hogy már mindent elkövettek, miszerint a' törvényhozó testet az igazság megismerésére bírassák 's azért ne panaszkodjék a' ház, ha most a' nép zajong 's kissé durva hangon a' rég ohajtott segélyt kívánja. Minden szükségnek vagy legalább az inségben sinylődők nagyobb részének okát egyenesen e' törvényben lelhetni föl, mert az ugymond nem engedi, hogy gyári árunk fölöslegét a' kül-

föld gabonájával, mellyben most annyira szűkölködünk, kicserélhetnők. Egy év óta azonban két kormány (Russell és Peelé), átlátta, hogy a' jelen törvényt csakugyan szükség módosítani, minél fogva két javaslatot a' gabonatörvény változtatására be is adott a' parlamenthez. Elmondá a' szónok, mikép ő olly erkölcsiant nem ismer, melly az igaztalanságnak még csak módosítását is helyeslené. Ő és pártja tulzás 's erőszakoskodásról vádoltatnak, de hasonló sorsa szokott lenni mindenkor azoknak, kik valaha nagyobb szerü javításokat életbe léptetni ügykeztek. Peel azon tekintetből, miszerint a' jelen törvényvel annyi érdek áll kapcsolatban, mindig csak az elővigyázat 's lassu haladás szükségéről szól; de a' jogtalanság többé nem változhatik jogszerűséggé, 's azért illő, hogy az, ki jogtalanságra támaszkodék, az ennek földöntése által okozott kedvetlen következményeket is érezze. A' csak kevés belátásu földbirtokosok 's haszonbérlok magok is meg vannak győződve a' kenyéri adó jogszerűtlenségéről 's kívánnák annak megszüntetését. A' szónok tagadja, hogy a' földművelési osztálynak jogszerűnél nagyobb része lenne arányontul terhelve a' status' s közterhek viselésében; sőt ellenkezőleg, e' közterhekből különös haszon is háramlik a' földművelőkre, mint p. o. azon része a' közadónak, melly az országutak jó karban tartatására fordítatik, minél fogva t. i. könnyen vásárra szállítja természetvénnyét a' földművelő. Peel a' hazai érdekek ótalomát is említi; de ezen ótalom csupán akkor méltó dícséretre, ha az közönséges, 's nemcsak a' földbirtokos, hanem a' munkás is részesül benne. A' munkás osztály (mesteremberek 's napszamosok) aránylag nagyobb részt vesz a' közadó-viselésben mint a' földművelő, mert z'ada annak, mit a' szegény mindennapi szükségére kiad, vám és más közteher. Azon állítás, miszerint a' külföldről behozott gabona elnyomá a' hazai természetvénnyeket, alaptalan; minthogy az évről évre növekedő néptömeg miatt a' hazai termékek 's az emésztők száma közti viszony mindig nyomasztóbb. Ezeknél fogva indítványa oda céloz, hogy a' gabonavám most mindjárt, 's végkép szüntessék meg; ha azonban kiviláglanék, hogy az érintett törvény közvetlen eltörlesztése némely fenálló érdekeknek csakugyan ártana; a' nemzet bizonyosan nem lesz olly makacs, hogy a' változtatás létesítésére néhány évig nem várna. — Villier indítványa fölött tovább folytak a' viták az alsó házban, de nem sokára vége szakad azoknak, mert a' febr. 23kai ülésben igen élénkül szólalt Peel és Russell, kiki maga szempontjából, de Villier indítványa ellen. — Abyssinai hírek szerint kereskedési szerződést kötött az angol kormány az ottani főnökkel 's az áru-beeszteli 3% tett fizetés mellett engedelmet kapott ügyviselőségek fölállíthatására az ottani tengerparton. — Még soha sem történt, hogy egy parz (tüzimádó) egyesült királysági lovagga neveztetett volna ki. A' Gazette egy ollyannak kineveztetését közli most, ki Bombayben lakik 's neve Jamsetjee Jeejeebhoy (olv. Dsemsidsi Dsidzsihoy.)

(A' szabad gabonabevittelt nagy többséggel visszaveti az alsóház.) A' földbirtokosok ismét meggyerték a' csatát 's pedig rendkívüli szótöbbséggel (303); mert a' whigek, hogy következtelenségről ne vádoltassanak, a' külföldi gabonától vám megszüntetésére nem szavazhattak. A' ministerségnek azonban használt e' körülmény, minthogy mindkét párti földbirtokos átlátja, milly szükséges azon utat választania, mit a' ministerség előtők megnyitott. Azonban nincs nehezebb a' világon, mint az embereket valóságos vagy vélt hasznok ellen meggyőzni, főleg midőn ollyanokkal van dolguuk, kik gondolkodni vagy nem tudnak vagy nem akarnak!

É R T E S I T Ó.

Váltótörvényeszéki idézés.

1) 1130. 1842. Jaksies Eduárd, kinek tartózkodása nem tudatik, az ellene Kolm Márk felperesége alatt 720 pft iránt indított ügy tárgyalása végett, f. 1842. évi april 20 napján reggeli 9 órakor e' váltótörvényeszek előtt leendő megjelenésre olly hozzáadással utasittatik, hogy ha a' kitűzött határidőre személyesen vagy törvényes képviselője által meg nem jelenend, részére a' váltótörvénykönyv II. rész 214 §. értelmében gondnok fog rendeltetni. Kelt Pesten a' kir. első bíróságn váltótörvényeszek 1842. évi mart. 7kén tartott üléséből. 3)

Váltóideztetés.

2) Scheidler Gerzon panaszolttnak tartózkodása tudva nem levén, nekie Kanitz Vilmos által ellene támaszott váltóügyében az 1840: 15. tez. II. r. 214 §. rendeletéhez képest a' pesti e. b. váltószek előtt leendő megjelenésre f. e. aprilis 13 napjának reggeli 9 órája tüzetik ki. Kelt Pesten az e. b. Vtszék 1842. évi mart. 3ik napján tartott üléséből. 3)

Váltó-törvényeszéki idézés.

3) 722. 1842. Gerhard B.-nek tartózkodása nem tudatván, nekie, mint Stoffela és Diószeghy által ellene 443 pft 45 pkr. iránt támaszott váltóperbeli panaszolttnak, a' V. T. II. r. 214. §a rendeletinél fogva, ezen váltótörvényeszek előtti megjelenésire folyó 1842. évi aprilis hónap 6dik napja reggeli 9 órája ollyképp tüzetik ki határnapul, hogy ha a' nevezett bepanaszoltta alperes ezen idézés következtében a' kitűzött határnapra személyesen vagy ügyviselője által meg nem jelenne, a' váltótörvényeszek nekie a' hivatkozott törvényszakaszhoz képest gondnokot rendelend. Kelt Pesten a' kir. e. b. váltótörvényeszeknek 1842. évi febr. 17ik napján tartatott üléséből. 3)

Gőzhajójárás Pozsony 's Bécs felé: mart. 13án: **Ferencz-Károly;** 14kén: **Nádor;** 15dikén: **ár**

Anna; 16kán: Árpád teherhajó. Zimony és Baziás felé 13kán: Galathea. Az uti málhákat elindulás-nap-előtti este átadási veny (recepisse) mellett szükség a' hivatalban átszolgáltatni. Minden utazó köteles váltott jegyét hajóra szálláskor az oda rendelt tisztnek előmutatni. Pesten a' es. k. szab. Gőzhajótársaság által.

Vetemény-magvak. Mindenféle kerti zöltség, virág, fa és gazdaságbeli magvak nemkülönbén, a' selyemtenyésztéshez legjobb fajú homi és Olasz epermag, fris és jó minőségben kapható mag-és kerti termék-kereskedésben. Dorottya-utczában, Pesten. **Muszely Károly Edvárd** művész-kertész és magkereskedő.

3) **HASZONBÉRLETEK.** A' nm. kir. udv. kamara rendeletéből közhírré tételik, hogy nemes Nyitra megyében kebelezett Lipoldvárban (Leopoldstadt) e' f. évi martius 14én az ottani várigazgatóság hivatalában tartandó nyilvános árverés útján e' következő haszonvételek fognak a' többet ígérőknek három egymásutáni f. e. majus 1jtől számítandó évekre haszonbérbe adatni. 1) Az ottani vendégfogadó mindenféle italok szabad mérésével. 2) Az ugynevezett kisebb koresma, mellyhez a' főnemlített megye árszabása szerinti hus-kimérési jog járul. 3) Végre egy ugyancsak a' mondott várban levő szatócsbolt.

Bérleni kívánók tehát a' szükséges bántapénzzel ellátva, melly a' nagykorosmá nál 60 pfrta, a' kisebb korosmá nál 36 p. frta, a' fenemlített helyre olly hozzáttellett hivatalosak, hogy a' legtöbbet ígéro, az egy évi bérlési sommával feléro biztosítványi összeget (cautio) vagy készpénzben, vagy statuskötelezvénnyekben leendő köteles az illető helyre befizetni.

A' szerződés egyéb pontja a' lipoldvári igazgatósági hivatalban, vagy a' szeredi kir. sóhivatalnál megolvashatók. Zsidók ezen árverésben részt nem vehetnek. 3)

Őszi barackfák

- szép egészséges példányokban 's köv. nemes fajuk Sz. alulirtnál:
1. Koránérő bibor-barack. (Pêche pourpre hâtive.)
 2. Későn érő dto dto (Pêche pourpre tardive.)
 3. Venus-barack (Pêche teton de Venus)
 4. Fustemberg bibornok barackja. (Pêche Cardinal de Fustem.)
 5. Maltai ba aczk. (Pêche Malthe.)
 6. Elnök-barack. (The Président Pêche.)
 7. Genuai barack. (Pêche de Genues.)
 8. Vércsinü duránzi. (Le Pavie Sanguiner.)
 9. Korán érő birs-barack. (Pesco cotogno Du racino primaticcio)
 10. Későn érő duránzi. (Le Pavie tardif.)
 11. Desprez-barack. (La Pêche Desprez.)
 12. Korán érő hegyi barack. (La montagne précocée.)
 13. Fehér augustusi barack. (Pesco Spicciolo bianco agostengo.)
 14. Korán érő olasz Chevreuse. (La Chevreuse hâtive d'Italie.)
 15. György király barackja. (The royal Georg Peach.)
 16. Sieul barackja. Pêche Sieule.)
 17. Alberges barackja. (Pesco Alberges.)
 18. Közönséges Elruge Nektarin. (Common Elruge Nectarin.)
 19. Nagy veres Magdolna-barack. (Grand Madlena rossa.)
 20. Ispahani barack. (Pêche d'Ispahan.)
 21. Ibolyaszínü Dubois-barack. (Pêche Dubois violette.)

- 22. János főherceg barackja. (The Prince Jean Peach)
 - 23. Coursoni Magdolna-barackja. (The Madeleine de Courson.)
 - 24. Hamar nővé barackja. (The Spring Grove Peach)
 - 25. Fodros virágú barackja. (Pêche à fleurs frisées.)
 - 26. Koránérő kedvenc-barackja. (La mignonne hâtive.)
 - 27. Birs-dió-barackja. (Pescó vage Loggia Duracina.)
 - 28. Csíkös kedvenc-barackja. (La Mignonne Panachée)
 - 29. Barrington barackja. (The Barrington Peach.)
 - 30. Kanczellár barackja. (Pêche de Chancellière.)
- Az 1. 2. 3. 5. 6. 10. 12. 14. 18. 19. 25. 26. 27. 28. 30. számbelinek egy darabja 20kr. — A 4. 8. 15. 16. 20. 22. 23. 29. számbeliek egy darabja 30 kr. — és a 7. 9. 11. 13. 14. 17. 21. 24. számbeliek egy darabja 40 kr. ezüstben. — Valamennyi fa közönséges

sovány földben neveltetett, s azért mindenütt megfogásznak. — A bepakolás legnagyobb gondossággal történik, úgy hogy a fákot legtávolabb vidékre is elküldhetni. Pesten mart. 4én. **Muszely Károly Eduard** m. k. Bécsben a cs. kertművelő társaság tagja, pesti műkertész és magkereskedő, Dorottya utcában, 9. sz. a. Ziegler-házban.

Kik ezen árverésben részt venni kívánnak az elsőre 128 f. p., és a másodikra 20 fr. 30 kr. pengő bányapénzzel ellátva hivatalosak. Földvár febr. 25. 1842. 3)

3) CSÖD. A felsőbányai kir. nagybányánál a 432 ft. évenkénti fizetéssel és szabad szállással összekötött főhutmányosi hivatal megürült.

Az e' hivatalt elnyerni kívánók, illető szabályszerű esedezőleveleket az itteni k. főhivatal s kerületi bányatörvényszékénél 1842 mart. 17. beadni kötelesek.

E' hivatalra lényegesen megkívántatnak: a' bányászati és bányacollegiumi tudományoknak elsőbbséggel elvégezte, a' bányamérésben s bányászásban szerzett gyakorlati és elméleti ismeretek, számadásbani jártas, s az országos nyelveknek tudása. — Nagybányán. 24én 1842. A kir. felügyelői főhivatal s kerül. bányatörvényszék részéről. 3)

1) HIRDETÉS. A' d. földvári urad. alsó révjog, mely ott tulajdon bor és pálinkamérési jussal van kapcsolatban 6 egymásutáni esztendőre 1843dik évi január 1ső napjától kezdve, és ugyanazon nap Kőmlőd helység határában, a' Dunában, és Dunával összekapcsolt árkokban halászni, ugyan 1843ik évi január első napjától kezdve 6 esztendőre árverés útján, mely a' dunaföldvári urad. írószobájában f. eszt. april. 14én szokott reggeli órákban tartatni fog, a' legtöbbet ígérőnek bérbe adatik:

1) A' cs. k. szabadítékos első dunagözhajózási társaság igazgatósága legközelebb közhírré teendő árjegyzékét e' folyó évre, mellyek aztán különféle ügyviseléséinél ingyen adatnak ki. Előleg azonban következöket kíván a' társaság az utazó s kereskedő közönségnek tudára adni:

Az indulási napokat Bécs s Linz közt rendszeren a' „Wiener- s Allgemeiner Zeitung“ fogják közölni.

Bécs és Pest közt most naponként indul egy hajó. — A' hajó, mint tavaly, naponként délután induland Bécsből, az éjt Pozsonyban töltendő, más nap pedig reggeli 6 órakor pontban Pest felé folytatandja útját.

A' társaság kedves kötelességévé tette, a' közönség kívánatának megfelelően s azért megszüntette az előbbi alkalmatlan s fáradszító szállításmódot, melly szerint ezen utat egy nap alatt tették, s mitől a' közönség mindig idegenkedék.

Minden vasárnap azonban induland Bécsből reggel egy teherhajó, melly még azon nap Pestre meg fog érkezni. E' hajó utazókat is vesz föl, de csak fődözetén.

Miután a' Pest és Zimony közti vonal egy hajóval szaporították, képesnek érzi magát a' társaság az indulási napokat sokszorozhatni; folyó s jövő hónapra ind. napokul tüzetének ki: Mart. 24. 28 s 31ke. April. 5. 9. s 12ke. April. 12ke után s az egész nyár folytában minden vasárnapon s esütörtökön indulni fog egy hajó. Ezekon kívül a' vontató gőzös is, mint eddig, folyvást járand.

Az alduvai vonalon lényeges javítások is történtek, nevezetesen az által, hogy egy a' növekedő szükségnek jobban megfelelő, nagyobb s erősebb hajó az oláhországi partnál jár, s nyáron mindkét parton 1/3 dával szaporitandják az indulásokat.

Az indulási napokat Bécsből egyenesen Konstantinápolyig a' főjegyzékben találhatni, hol megjegyzendő, hogy az indulások szinte sűrűbben történnek mint mult évben, mivel most hónapokint 3szor Galacz és szinte annyiszor Küstendze felé indulnak gőzösek. Azon tcz. utazók, kik két nappal előbb kívánnak Konstantinápolyban lenni, jól teendik, ha Küstendze felé irandják be magokat, melly ut némelyekre nézve még azon tekintetből is érdemel elsőbbséget, mivel 30 órával tovább ritkán vannak tengeren.

Mint az előtt, úgy most is mindenki köteles hajóra szálláskor váltott jegyét előmutatni, mellyet aztán a' kalauz (conducteur) átvesz s az utazónak egy jegyéhez tartozó szeletet ellenjegyképen (contremarque) ad. E' jegy a' kiszálláskor visszakérlelt s ki azt elő nem mutathaja, természetesen az illető hely díja teljes lefizetésére köteleztetik. Az igazgatóság nem kélti, hogy minden elfogulttan tova ebben a' közönségre nézve egy terhes rendszabályt látni-akarástól, valódi értelmét félre nem ismerendi többé, — melly nem más, mint az illy nagyterjedésü vállalatban mellözhetlenül szükséges ellenörködés létrehozása, s így nem hiszi, hogy a' tcz. utazók magokat e' rendszabályhoz nem alkalmaznák.

Nagyobb egyszerűítés végett megjelenik az idén az utazási árjegyzék különválasztva az árú jegyzékétől. Itt megjegyzendő, hogy ez utólsóban az árúszabások 2 márszón aluli kötegek (colli) nézve 10% esőkkentettek. E' vitelbér-esőkkentés különösen azokra nézve lesz jótékony hatású, kik árúikat Grúzia s Perzsia számára a' trapezunti kikötőbe szállitanni kívánják, mellyek többnyire 160 fontos kötegekből állanak. De általában ajánlja a' társaság, ha csak lehetséges, az illy kötegeket az Oláhország, Bulgária s Törökországba küldendő portékákra nézve is; mert e'féle kötegek használása mellett a' sokkal csekélyebb vitelbéren kívül még azon haszon is háramlik a' szállítókra, miszerint a' portékák épségökben megmaradnak, mi nagy s nehéz kötegek mellett a' gyakrani átrakodás következtében majd lehetetlen.

A' most járó gőzösek nevei s löereje mindegyiknek az árjegyzékben foglatatnak. 3 új hajó, mindegyik száz ló erejü, még köv. nyár folytában munkásságba lép.

NB. Bécsben folyami vagy tengeri kár ellen minden összeget biztosíthatni, s hol a' szállítók jónak találják a' társaságot illy biztosításokra megbizni, azokat ingyen fogja elvállalni — s kieszközöldi azokat a' négy biztosító intézetnél, mikkel összekötvetésben áll.

A' cs. kir. szabadítékos első dunagözhajózási társaság igazgatósága. 8)

2) **Valódi hollandi spárga-gyökereket** vásárolhatni egészséges és szép példányokban alulirtnál: százát a' két éveseknek 1 fr. 30 kr.; a' 3 évesek százát 2 fr. 30 kr.; s a' hires darmstadti fajbul 3 évesek százát 3 fr. 30 kr. ez. pénzb. Pesten, mart. 7kén 1842. **Muszely Károly Eduard**, pesti művész kertész és magkereskedő a' Dorottya-utcában. 2)

3) T. Retski László urnak, ts Borsod vgyében keblezett Andornak helysége határában fekvő száz húsz kapás 3) Ujvidék szab. kir. városban az ugy-szóleje, ahoz tartozó alkalmas borház, nevezett Illits vagy Kiss féle 50 sz. ház pincze, ebbe fektetett 150 akó 1841ik az uri utcában, jelenleg 7 választó-évi jó fajta veres borokkal, több rend-hoz czimzett vendégfogadó 1842 mart. beli szüretelő-edények s készületekkel 20kán a' hely színén tartandó árverés együtt, szabad kézből eladandók, — utján délután 3 órakor, a' törvények a' venni szándékozók, mondott eladás értelmében másodsor fog a' legtöbbet körülményeiről Egerben alulirtnál magoknak bővebb ösmeretet sserezhetnek. Csiky Sándor. 3) pitány és végrehajtó. 3)

Ujvidéki házeladás.

Ezentúl nélkülözhetővé teszi az életlen borotva- és tollkések köszörülését! Goldschmidt fenőkészülete.

Goldschmidt urak Berlinben és Strassburgban vegyes-ruganyos, fenőszíjakat találtak fel, s utazóikat minden vidékre küldözik; s közülök műveikkel ide Pestre is küldötték egyet, ki az „Angol király né“ fogadóban 18d. sz. alatt szállott-meg, s csak martzius 16kaig mulathatand. — Ezen fenőszíjak jelessége, minden más eddig ismert élesítőeszközök fölött igen kitünő, mint-hogy általa még az erőszakosan eltompított borotva- és tollkések, ugyszint a' sebési-bonezoló metszőeszközök is, az él legmagasb fokát s finomságát visszszakapják, és pedig olly hirtelen, hogy e' cél elérésére néháyszor a' közönséges módszerint fel és lesimítani, elég. — Azon jelessége is van a' kövönfenés és köszörülés fölött, hogy a' kést épennem koptatja, miután az aczél egyáltalában ez által nem szenved, és a' metszőeszközök semmi kárt nem okozhat. E' fenőszíjak a' legtompább metszőeszközöket olly élessé tehetik, hogy borotváláskor a' legérzékenyebb szakál sem érzi a' kések arczon járását s illy módon minden kín, melly borotváláskor annyi sohajt fakaszt, melloztetik. — Hogy pedig bárki meggyőződhessek annak valóságáról, mikint a' fentebbi adatokban semmi túlzás nines, ezen vegy-ruganyos-fenőszíjak — ha tudniülk kívánatátik, ingyen-próbára kiadatnak, bizonságul arra, mikép ezek, nem — mint többnyire történni szokott — csak femyen hirdettetnek, hanem az ígéretnak valólag meg is felelnek. — Ezek fenőszíjakat nem szükség, 10 12 év előtt megújítani, sem bámi szerrrel bekenni, minthogy a' vegyes anyagok bőrrel öszszeesávzávk: nem is kell egyéb, mint minden borotválás előtt a' kevés szappanhabot a' szíj mindkét lapjára ecsettel mázolni. — Aruk, azok nagysága és szélessége szerint szabott; faesavarral 1 frt 40 kr.; 2 frt. 30kr. és 3 frt.; vasesavarral 4 frt; rézesavarral 5 f. p.p.

Megjegyzendő, hogy a' csalástól ovakodni szükséges, mivel ezen fenőszíjakhoz hasonló alakban számos utánzás készül.

CS Azon t. cz. urak, kiknek a' nevezett fogadóba fáradni tán terhes, kértetnek, hogy ezimöket küldjék oda, s kényelmökre a' fenőszíjak házukhoz küldtetnek.

*) 1837ben a' berlini ipar- és mü-egyesület; — 1838 a' hyghlylearand Society Londonban; — 1839ben a' műtársulat bírái a' párisi kiállitásnál, az eddig ismert fenőeszközök közt legjelesbeknek ismerték el és szabaldalmazták.

(E' fenőkészületeknek van egy rakhelye Pozsonyban Weinstabl Dienes ékszer-kereskedésében, főtéren Nr. 4.)

2) Értékükben megbukott báró Eöt-vös Ignác ur és neje báró Lilien Anna asszony ó excellentziájok csödi tömegükhöz tartozó alábbjegyzett fekvő birtokok a' hitelezök rendeléséből hely színén az alább kitett napokon tartandó árverés útján hihetően a' gazdaság viteléhez szükséges fundus instructus-sal három egymás után következő évre (ha a' csödper addig le nem foly-na, továbbra is meghosszabbítandólag) haszonbérbe adandók, jelesen;

1or 1842 mart. hónap 21ik napján tts Borsodmegyében Tisza- Tarjány mváros, melly 9292 kiterjedésü hold s a helyben lakos ns Czeglédi s Molnár nemzetségi örökösek által birt 1 1/2 nemesi telken kívül egészen a' tömeget illeti.

2or 1842 mart. hónap 23ik napján Borsodmegyei Sály helységben levő s a' helység egy harmadát tevő birtokrész.

Ugy szinte annak szomszédjában fekvő Geszt helységben levő s a' helység egy hatod részét tevő birtok, melly gazdálkodási tekintetben Sálytól el nem választható levén, haszonbéri árverés alá együtt terjesztendő. —

Mindezekről bővebb világositást nyerhetni Miskolczon ideiglenes tömeggondnok Bük Zsigmondnál — Pesten szénpiacon Wodianer házban a' két Törökhöz első emeletben Jeleni Agoston táblai ügyvédnél — Pakson

2) HIRDETÉS. Legf. engedelem mellett Felső-Eör vas- megyei mvárosban évenként négy országos és barom-vásár fog tartatni; és pedig: Bőjt második hetének, Husvét második hetének, Portunkula és Demeter hetének szerdán, melly országos vásárok alkalmival a' barom - vásárra kiállitandó legszebb ló 3 aranyat, az ez után való 2 ar., a' harmadik pedig 1 ar., a' legszebb csikó 2 ar. az ez után való 1 ar., a' legszebb pár vonós marha 2 ar., az ez után való 1 ar., a' legszebb tinó 1 ar. az az után való 1 ezüst tallért, a' legszebb tehén 2 ar., az ez után való 1 ar., legszebb borju 1 ar., az ez után való 1 ezüst tallért nyer jutalomképen Ezen országos vásárokon kívül minden hetén szerdán hétivásár is tartatik. 3)

4) **Fris vetemény- magvak** mint: luczernai löhermagvak, vörös stájer, hollandi fehér löhermagvak, franczia perje-fümag (Raigrass), morva bükkönymagvak, spanyol löhermagvak jutányos áron kaphatók Halbauer Ján. G. polg. nagy kereskedőnél Pesten, a' király-utcában Majthényi-ház 572 sz. a. 12)